

Dosarul nr.2ra-1229/22
2-21078013-01-2ra-02092022

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: S. Dăguța)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

ÎN C H E I E R E

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Aliona Miron
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Dudnic Maria, reprezentată de
avocatul Barașianț Mariana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dudnic Maria
împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la
judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022 prin care s-a respins
apelul declarat de Dudnic Maria și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău,
sediul Centru din 08 noiembrie 2021,

c o n s t a t ă :

La 20 mai 2021, Dudnic Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Ministerului Justiției solicitând constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen
rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral în sumă de 100000 lei și
compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivare, a susținut că la 20 martie 1996 a suferit un accident la locul de
muncă, întreprinderea S.A. „LEMNAR”.

În urma accidentului de muncă și condițiilor nocive de muncă la S.A.,
„LEMNAR” a pierdut 60% a capacității vitale și nu mai poate activ în câmpul
muncii, fapt stabilit prin certificatul nr./seria EM170002 din 07 februarie 2005
eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

S.A. „LEMNAR” a contestat în judecată concluziile Casei Naționale de
Asigurări Sociale și a solicitat modificarea formularului caracterului maladiei.

Prin hotărârea din 02 iulie 1997 acțiunea a fost respinsă.

Reclamanta a susținut că până în anul 2018, S.A. „LEMNAR” i-a achitat
indemnizația stabilită pentru pierderea capacității de muncă, iar prin extrasele
bancare anexate la cauza civilă se confirmă faptul că ultima sumă de 3460 lei a fost
transferată în contul reclamantei pentru luna septembrie 2018, iar începând cu luna
octombrie 2018, S.A. „LEMNAR” a încetat achitățile, motiv din care reclamanta s-a
adresat cu cerere de chemare în judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 23 august 2019, cererea de chemare în judecată depusă de Dudnic Maria împotriva S.A. „LEMNAR” privind încasarea compensației pentru pierderea capacității de muncă, a fost admisă.

S-a încasat din contul S.A. „LEMNAR” în beneficiul reclamantei Dudnic Maria suma de 12817,09 lei cu titlu de recompensă pentru pierdere capacității de muncă pentru perioada octombrie 2018 – 23 august 2019.

La 05 februarie 2021, a depus în adresa S.A. „LEMNAR” o cerere prin care a solicitat executarea hotărârii și reluarea achitărilor lunare, iar la 17 februarie 2021, a recepționat răspunsul „LEMNAR” S.A. cu nr. 03j/ din 09 februarie 2021 din care a aflat despre procedura de lichidare a „LEMNAR” S.A. și faptul că creanța în sumă de 12817,09 lei a fost validată, iar în rest cererea a fost respinsă.

Reclamanta a indicat că pe rolul Judecătoria Chișinău, sediul Centru se mai află în examinare o acțiunea civilă privind încasarea pagubei pentru perioada restantă.

Hotărârea instanței nu este executată și posibilitățile de a încasa sumele convenite de la „LEMNAR” S.A. sunt limitate prin faptul că compania se află în proces de lichidare.

Această situație este din cauză inclusiv și faptului că, cauza civilă 2-1975/19 a fost examinată de instanțele de judecată pe parcursul a 22 de luni, deși urma să fie examinată cu prioritate, reieșind din obiectul acesteia.

Dreptul ei la examinarea cauzei în termen rezonabil cu posibilitatea reală de executare a soluției pronunțate a fost încălcat anume datorită neexaminării cu prioritate a cauzei, astfel, executarea acesteia a devenit dificilă și actualmente reclamanta este lipsită de suportul necesar pentru asigurarea cu cele strict necesare și medicamente, având în vedere starea de sănătate a acesteia.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 08 noiembrie 2021, cererea de chemare în judecată înaintată de Dudnic Maria, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că la 05 februarie 2019, reclamanta Dudnic Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului „LEMNAR” S.A. cu privire la încasarea compensației pentru pierderea capacității de muncă în mărime de 3460 lei lunar, pentru perioada octombrie 2018 și până la emiterea hotărârii judecătorești cu obligarea pârâtului de a achita lunar sumele convenite pentru compensarea pagubei.

La 19 februarie 2019, „LEMNAR” S.A. a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dudnic Maria privind încasarea sumei de 202 955,52 MDL cu titlu de îmbogățire ilicită.

Prin încheiere Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 15 martie 2019, cauza civilă inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de „LEMNAR” S.A. a fost transmisă pentru soluționarea conexării cu cauza civilă inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Dudnic Maria.

La 23 august 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii.

Pe parcursul examinării cauzei civile în prima instanță, a avut loc amânarea ședințelor de judecată la 28 martie 2019 la cererea reclamantei Dudnic Maria, din lipsa în ședință a reprezentantului ei, și la 28 mai 2019 din imposibilitatea prezenței în ședință a reprezentantului pârâtului „LEMNAR” S.A..

La 28 august 2019 și la 05 septembrie 2019, „LEMNAR” S.A. și reprezentantul

reclamantei Dudnic Maria, avocatul Barașianț Mariana, corespunzător, au declarat cererile de apel împotriva hotărârii judecătorești menționate.

Prin încheierea din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de către reprezentantul reclamantei Dudnic Maria, și cererii de apel declarată de către „LEMNAR” S.A., fiind stabilit termen pentru prezentarea cererilor de apel motivate și termen de achitarea taxei de stat.

Pe parcursul examinării cauzei civile în instanța de apel s-a stabilit că, în perioada 17 martie 2020 – 15 mai 2020, a avut loc suspendarea de drept a procesului civil pe motivul instituirii în Republica Moldova a stării de urgență, iar ședința fixată pentru 16 iulie 2020, nu a avut loc din cauza aflării judecătorului Ion Muruianu în concediul medical.

Astfel, perioada examinării cauei civile se cuprinde între 05 februarie 2019 – 16 martie 2020, 16 mai 2020 – 03 decembrie 2020, care constituie 1 an și 8 luni.

Respectiv, instanța a reținut că cauza a fost examinată într-un termen rezonabil, iar pretențiile reclamantei formulate nu confirmă violarea drepturilor apărute de prevederile art. 6§1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe la 09 noiembrie 2021, Dudnic Maria a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 08 noiembrie 2021, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022, s-a respins apelul declarat de Dudnic Maria, și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 08 noiembrie 2021.

La 25 august 2022, Dudnic Maria, reprezentată de avocatul Barașianț Mariana, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivare a invocat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt emise contrar tuturor prevederilor Legii nr.87 din 21.04.2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului de executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Instanțele ierarhic inferioare eronat au constatat că examinarea acuzei timp de 1 an și 8 luni este un termen rezonabil.

Examinând acuza instanța de apel și de fond nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Cu referire la termenul de depunere a recursului:

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 25 mai 2022.

Potrivit scrisorii de comunicare de la fila dosarului 147, instanța de apel a comunicat părților decizia motivată la 25 iulie 2022, respectiv depunerea recursului la 25 august 2022, se încadrează în dispoziția art. 434 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre

necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 02 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 09 septembrie 2022, potrivit avizului de recepție de la fila dosarului 160.

Până la data examinării recursului, intimatul referință nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Dudnic Maria, reprezentată de avocatul Barașianț Mariana nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Dudnic Maria, reprezentată de avocatul Barașianț Mariana.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Aliona Miron

Victor Burduh